Rabbi Shmuel Shtitzberg
Rabbi and Moreh Tzedek
Sfat Emet st. 35
Beit Shemesh - Israel

שמואל יוסף שטיצברג
רב ומו"צ בבית שמש
מח"ס שערי הברכה
רח' שפת אמת 35 בית שמש

~~~~~~

ב"ה

מרחשון תשפ"ז

לרבים השואלים

בחודשים האחרונים מחליפים את מדי המים בעיה"ק ירושלים ובעוד כמה מערי הארץ, והתפרסם שאפשר לדרוש שעוני מים כשרים שאין בהם חשש לחילול שבת. ורבים שואלים מה הנידון במדי המים, והאם יש בזה חשש מעיקר הדין או שזה רק חומרא, והאם זה דורש הוצאה כספית מאת התושבים. ולכן ראוי להסביר בקצרה.

כידוע בכל דירה מותקן 'מונה' על גבי צינור המים הנכנס אל בית הדייר, והוא מכונה 'שעון מים', ותפקידו למדוד את כמות המים הנצרכת. וכשפותחים את ברז המים בבית, זרימת המים מפעילה את מד המים וכך יודעים בכמה מים הדייר השתמש. ולעומת מדי המים הישנים, שעשו פעולת מדידה מיכנית, בשנים האחרונות נכנסו לשוק 'מדי מים דיגיטליים', שכאשר מוציאים מים מהברז, נרשם על גבי השעון, מה כמות המים שנצרכה. ויש לדון בכך משום שתי חששות. האחת, איסור כתיבה בשבת, כיון שזה גורם לכתיבת מספרים על גבי הצג במונה. והחשש השני, שכיון שהמונה פועל עם סוללה חשמלית, יש בכך חשש להפעלת חשמל בשבת. בעבר היו מוני מים דיגיטליים שצריכת המים נרשמה בהם רק אחרי צריכה של כמות מים מסוימת, אבל כיום מצויים מדי מים משוכללים הפועלים בשיטה אולטרא-סונית שמודדים ורושמים כל טיפת מים, ובכל יש חשש גדול יותר לאיסורי שבת.

והנה יש לדון הרבה בגדרי האיסורים שנעשים בעת צריכת המים, האם זה נעשה מיד או לאחר זמן, והאם יש חשש בכל צריכת מים קטנה, והאם זה נחשב כפעולה שניחא ליה לאדם, ויש לדון בכך טובא והרבה קולמוסים נשתברו על כך. אבל בעת שדנתי על כך עם מרן הגרי"ש ואזנר זצ"ל, והראיתי לפניו כמה דגמים של מדי מים המאושרים ע"י מכונים שונים, ודנתי לפניו על כמה וכמה צדדים שיש לדון להתיר בהם, השיב לי בזה הלשון: 'בעת שדנים לגבי מכשיר שהשימוש בו נוגע לכלל הציבור, אין לסמוך בזה על שום קולא, אלא יש לעשות כל טצדקי שהשימוש בו יהיה לכתחילה ללא שום חשש'. והוא ביקש ממני שאמסור לכל השואלים שהדרך הראויה היא להשתמש אך ורק במדי מים שיש להם אישור של "משמרת השבת", שהם מדי המים היחידים שאין בהם חשש כלל. וכך נשנה הדבר בעת שבאנו לפני מרן הגריי"ש אלישיב זצ"ל, לדון לגבי השימוש באחד מסוגי מדי המים הקיימים בשוק, והיה שם אחד שטען, שיתכן לומר בזה היתר. ענה הגריי"ש בחריפות ואמר, 'שבת איננה עגונה שצריכה היתר, בשבת אנחנו רוצים לדעת מה באמת מותר לכתחילה, ואין אנו מחפשים היתרים'. וכך גם שמענו באופן ברור ממרן הגר"נ קרליץ זצ"ל ומיבדלחט"א מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א, שאין ראוי לסמוך לכתחילה על מדי מים שההיתר בהם אינו ברור לכתחילה, וראוי לכל אחד לדרוש מד מים שאין בו חשש כלל.

לאור תשובות גדולי הפוסקים הנ"ל, ברור שראוי לכל אחד לדרוש מדי המים אשר בהשגחת "משמרת השבת", שהוא מד המים הכשר ביותר הקיים בשוק, **כי הוא היחיד שאין בו שום פעילות חשמלית כלל ב'מצב שבת', כיון שהמנגנון החשמלי שלו מנותק לגמרי בשבת, והוא פועל בשבת אך ורק בצורה מיכנית**. ובפרט שזה ניתן בחינם לכל דורש, ודייר המבקש להחליף לו את מד המים הקיים, במד מים בהשגחת משמרת השבת, אינו צריך לשלם כלום. ובוודאי זכות השבת תגן על כל הנזהרים בה, וכל מקדש שביעי כראוי לו, כל שומר שבת כדת מחללו, שכרו הרבה מאד על פי פעלו.

החותם למען שבת קודש

שמואל יוסף שטיצברג

שמואל יוסף שטיצברג
רב ומו"צ
הקריה החרדית בית שמש
~~~~~~